ANTONIO TIZZANO
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2005. március 10. [1]

1. 2004. január 14-i végzésével a Raad van State (holland államtanács) az EK 234. cikk értelmében három előzetes döntéshozatal iránti kérdést terjesztett a Bíróság elé, amelyek tárgya a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 1989. október 3-i 89/552/EGK tanácsi irányelv [2] (a továbbiakban: 89/552 irányelv), valamint a 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel [3] módosított, a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [4] (a továbbiakban: 98/34 irányelv) értelmezése.

2. A nemzeti bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az, amikor egy műsorsugárzó olyan filmeket kínál, amelyeket egy hálózaton meghatározott időpontban és kódolt formában sugároznak, és amelyeket az ügyfelek egy különleges, az előre meghatározott díj megfizetését követően részükre megküldött, kódolvasó kulcs segítségével láthatnak, a 89/552 irányelv értelmében vett „televíziós műsorszolgáltatásnak" vagy a 98/34 irányelv szerinti „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak" minősül-e.

I — Jogszabályi háttér

A — *Közösségi szabályozás*

3. Jelen ügy szempontjából különös jelentőséggel bír a 89/552 irányelv 1. cikkének a) pontja, amelynek értelmében „televíziós műsorszolgáltatás":

„a közönség számára vételre szánt, vezetékes vagy az éterben kezdeményezett műsorszolgáltatás, beleértve a műholdas műsorszolgáltatást is, kódolatlan vagy kódolt formában. [...] Nem tartoznak ide azok a kommunikációs szolgáltatások, amelyek információkat vagy más üzeneteket közvetítenek egyéni

1 — Eredeti nyelv: olasz.

2 — HL L 298., 23. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 224. o.

3 — A műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló 98/34/EK irányelv módosításáról szóló, 1998. július 20-i 98/48/EK európai parlameti és tanácsi irányelv (HL L 217., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 21. kötet, 8. o.).

4 — HL L 204., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 20. kötet, 337. o.

igény alapján, mint például [a] távmásolás, [az] elektronikus adatbankok és más hasonló szolgáltatások".

általában térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtott szolgáltatás.

4. Ugyancsak jelentőséggel bír ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése, amely előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy „ahol megvalósítható, és megfelelő eszközök állnak rendelkezésre" [...] „a műsorszolgáltatók európai alkotások számára adásidejük többségi hányadát fenntartsák [...]" [helyesen: a műsorszolgáltatók európai alkotások számára tartsák fenn adásidejük nagyobb hányadát].

E meghatározás alkalmazásában:

— »távolról« azt jelenti, hogy a szolgáltatást a felek egyidejű jelenléte nélkül nyújtják;

5. Jelen ügy szempontjából hivatkozni kell a 98/48 irányelvvel módosított 98/34 irányelv 1. cikkére, amely az alábbiak szerint rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

— »elektronikus úton« azt jelenti, hogy a szolgáltatás kezdőpontjától való elküldése és célállomásán való fogadása adatok feldolgozására (beleértve a digitális tömörítést is) és tárolására szolgáló elektronikus berendezés útján történik, valamint annak elküldése, továbbítása és vétele teljes egészében vezetéken, rádión, optikai vagy egyéb elektromágneses eszköz útján történik;

[...]

2) »szolgáltatás« az információs társadalom bármely szolgáltatása, azaz bármely,

— »a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére« azt jelenti, hogy az adatok továbbításával nyújtott szolgáltatás egyéni kérelemre történik.

Azoknak a szolgáltatásoknak a tájékoztató jegyzékét, amelyek nem tartoznak e meghatározás alá, az V. melléklet tartalmazza.

Ez az irányelv nem alkalmazható:

— rádiós műsorszórási szolgáltatásokra [műsorszolgáltatás],

— azon televíziós műsorszórási szolgáltatásokra [műsorszolgáltatásokra], amelyekre a 89/552/EGK irányelv 1. cikkének a) pontja vonatkozik".

6. A fentebb hivatkozott V. melléklet 3. pontja az alábbi szolgáltatásokat sorolja fel:

„»nem a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére« nyújtott szolgáltatások

„egyéni kérelem nélkül, adatátvitel útján, korlátlan számú egyéni igénybevevő részére egyidejűleg nyújtott szolgáltatások (egy pontról több pontra történő átvitel):

a) a 89/552/EGK irányelv 1. cikkének a) pontja alá tartozó televíziós műsorszórási szolgáltatások (beleértve a near-video igény szerinti szolgáltatásokat is),

b) rádiós műsorszórási szolgáltatások,

c) (televízión leadott) teletext".

B — *Nemzeti szabályozás*

7. Hollandiában a rádiós és televíziós műsorszolgáltatást a Mediawet [5] (nemzeti törvény a médiáról) szabályozza.

8. A Mediawet 71a. cikke (1) bekezdésének értelmében egy kereskedelmi műsorszolgál-

5 — 1987. április 21-i holland törvény a rádiós és televíziós programszolgáltatás, a rádió- és televíziódíjak, valamint a nyomtatott sajtónak nyújtott támogatások szabályozásáról; *Staatsblad*, 1987. június 4., 249. sz.

tató az általa készített műsort csak Commissariaat voor de Media (a rádiótelevíziós ágazat felügyeletével megbízott intézet, a továbbiakban: Commissariaat) engedélyével terjesztheti vagy terjesztetheti.

II — Tényállás és eljárás

9. A Mediakabel 1999 vége óta olyan szolgáltatást nyújt előfizetőinek, amely a többi szolgáltató által nyújtott műsorok vételén kívül számos televíziós műsor vételére biztosít lehetőséget (ún. „Mr. Zap" szolgáltatás). Ezen ajánlat keretén belül az előfizető megrendelhet egy vagy több filmet, amelyet a televízió képernyőjén keresztül vagy a műsorfüzet segítségével választhat ki (ún. „Filmtime" szolgáltatás).

10. A „Filmtime" szolgáltatásban foglalt filmeket egyidejűleg, ám kódolt formában sugározzák valamennyi előfizető számára, a Mediakabel által meghatározott időpontban. Az előfizető tehát távirányítója vagy telefonja segítségével közli, mely filmet szeretné megnézni a lehetséges időpontban, és miután befizette az előre meghatározott díjat, elektronikus kulcsot kap a televíziós műsor dekódolásához.

11. 2001. március 15-i határozatával a Commissariaat arról tájékoztatta a Mediakabelt, hogy a „Filmtime" szolgáltatást olyan műsorszolgáltatásnak kell tekinteni, amelyre a Mediawet 71a. cikke (1) bekezdésének értelmében engedélyezési kérelmet kell benyújtani.

12. Mivel az e határozat ellen benyújtott jogorvoslati kérelmet elutasították, a Mediakabel, amely eközben megszerezte az előírt engedélyt — szolgáltatásának a Commissariaat általi minősítését vitatandó — keresetet nyújtott be a Rechtbank te Rotterdamnál (rotterdami elsőfokú bíróság).

13. Ezt a keresetet szintén elutasították. A Mediakabel ezután fellebbezést nyújtott be a Raad van State előtt, amelyben azzal érvelt, hogy a Filmtime szolgáltatás nem „televíziós műsorszolgáltatásnak" minősül, amelyet engedélyeztetni kell, és amelyet kötnek az adásidő európai alkotások számára meghatározott kvótái, hanem „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak", amely mint ilyen, nincs alávetve a fenti kötelezettségeknek.

14. A nemzeti bíróság — mivel kétségeket táplált a szóban forgó szolgáltatás helyes

minősítésével kapcsolatban — előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) a) A 89/552/EGK irányelv 1. cikkének a) pontja szerinti »televíziós műsorszolgáltatás« fogalmat úgy kell-e értelmezni, hogy nem a 98/48/EK irányelvvel módosított 98/34/EK irányelv 1. cikkének 2. pontja szerinti, az »információs társadalommal összefüggő szolgáltatás[t]« fedi, hanem a 98/34/EK irányelv V. mellékletében lévő, azokat a szolgáltatásokat felsoroló tájékoztató jegyzéket, amelyekre a 98/34/EK irányelv 1. cikkének 2. pontja nem terjed ki, így különösen az említett lista 3. pontjában említett szolgáltatást, amely tartalmazza a near-video igény szerinti [near-video-on-demand] szolgáltatásokat, amelyek tehát nem az »információs társadalommal összefüggő szolgáltatások«?

b) Amennyiben a kérdésre adandó válasz nemleges, hogyan kell megkülönböztetni a 89/552/EGK 1. cikkének a) pontja szerinti »televíziós műsorszolgáltatás fogalmat az e cikkben szereplő »egyéni igény alapján információkat szolgáltató kommunikációs szolgáltatások« fogalomtól?

2) a) Mely kritériumok alapján lehet választ adni arra a kérdésre, hogy televíziós műsorszolgáltatásnak vagy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak minősül-e az olyan szolgáltatás — mint amilyen a jelen ügy tárgya —, amelynél a szolgáltató által kiválasztott filmek kódolt és hálózaton keresztül továbbított jeleit az előfizetők egyéni kérelem alapján a szolgáltató által elküldött kulcs segítségével, filmenkénti fizetést követően dekódolhatják, és ezeket a filmeket a szolgáltató által meghatározott különböző időpontokban nézhetik meg, amely szolgáltatás tehát magán viseli mind az információs társadalommal összefüggő (egyéni) szolgáltatás sajátos jellemzőit, mind a televíziós műsorszolgáltatás jellemzőit?

b) Az értékelésnél az előfizető szemszögét vagy a szolgáltató szemszögét kell kell figyelembe venni? A szóban forgó szolgáltatással versenyző szolgáltatások lényegesek-e a jelen esetben?

3) A jelen ügyben jelentőséget kell-e tulajdonítani annak, hogy:

— egyfelől ha a szóban forgó szolgáltatás a 89/552/EGK irányelv által nem fedett »információs társadalommal összefüggő szolgáltatás«-nak minősül, ez az értelmezés alááshatja ennek az irányelvnek a hatékonyságát, különösen az irányelv

által előírt azon kötelezettség célját illetően, hogy az adásidő bizonyos hányadát európai alkotások számára kell fenntartani,

— másfelől viszont ha a 89/552/EGK irányelv alkalmazandó, kevés értelme van az irányelv által előírt azon kötelezettségnek, hogy az adásidő bizonyos hányadát európai alkotások számára kell fenntartani, hiszen az előfizetők filmenként fizetnek, és csak azt a filmet nézhetik meg, amelyért fizettek?"

15. Az így kialakult eljárás során a Mediakabel, a Commissariaat, a holland, a belga, a francia kormány és az Egyesült Királyság Kormánya, valamint a Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételt.

16. A Mediakabel, a Commissariaat, a holland kormány és a Bizottság észrevételeit a 2005. január 20-i tárgyaláson hallgatta meg a Bíróság.

III — Jogi elemzés

Bevezető

17. Amint az köztudott, az utóbbi években a gyors technikai változások következtében a televízión keresztül nyújtott szolgáltatások megsokszorozódásának lehettünk tanúi.

18. A hagyományos televíziós szolgáltatások kiegészültek a *pay-TV*, *pay-per-view*, *video-on demand* és *near video-on-demand* szolgáltatásokkal, amelyek az előbbiekhez képest magyobb fokú rugalmasságot biztosítanak a néző számára a termék felhasználása vonatkozásában.

19. A *pay-TV* esetén a terméket a műsorsugárzó által kiadott műsorterv tartalmazza, amelyet a néző teljes egészében megvásárolhat; ugyanez a helyzet a *pay-per-view* esetén, azzal a különbséggel, hogy a nézőnek lehetősége van arra, hogy kizárólag bizonyos termékeket nézzen meg és fizessen ki. Nagyobb rugalmasságot biztosít a *near video-on-demand*, amelynél az egyes terméket többször és egymáshoz igen közeli időpontokban sugározzák, és méginkább a *video-on-demand*, amely esetén a néző egy elektronikus katalógusból saját maga kiválaszthatja, hogy mely programot kívánja megtekinteni, és mikor.

20. Ezen új szolgáltatások kiegészülnek a televíziós terminálon (ún. interaktív televízión) keresztüli interaktív *online* szolgáltatásokkal, mint például az otthoni banki szolgáltatások (*home banking*), az otthoni vásárlás (*home shopping*), utazási és nyaralási szolgáltatások, a játékletöltés és az online oktatás.

21. A holland bíró ebben az összefüggésben teszi fel kérdését, amely egy meghatározott, a 98/34 irányelv által kifejezetten említett és pontosan elhelyezett szolgáltatásra (a *near video-on-demand*-ra) vonatkozik. Az előterjesztett kérdések vizsgálata során tehát főként erre az irányelvre fogok hivatkozni, és egybevetem, amennyiben szükséges, a korábbi 89/552 irányelvvel.

A — *„near video-on-demand" szolgáltatások minősítéséről (1a kérdés)*

22. Az 1.a kérdésével a holland bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a *near video-on-demand* szolgáltatások a „televíziós műsorszolgáltatás" vagy az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatás" fogalmához kapcsolódik.

23. Úgy vélem — a beavatkozó kormányokhoz és a Bizottsághoz hasonlóan —, hogy az e kérdésre adandó válasz közvetlenül és egyértelműen következik a 98/34 irányelv egyszerű olvasatából.

24. Hiszen, amint láttuk, az 1. cikk 2. pontja „az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat" „általában térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtott szolgáltatás"-ként határozza meg, ugyenezen rendelkezés negyedik bekezdése pedig kifejezetten kimondja, hogy az irányelv nem alkalmazható „azon televíziós műsorszórási szolgáltatásokra [műsorszolgáltatásokra], amelyekre a 89/552/EGK irányelv 1. cikkének a) pontja vonatkozik".

25. Ugyancsak a 98/34 irányelv — az V. melléklete (3) bekezdésének a) pontjában — megerősíti, hogy a fent hivatkozott meghatározás nem foglalja magában a 89/552/EGK rendelet 1. cikkének a) pontjában szereplő „televíziós műsorszolgáltatást", majd kifejezetten kimondja, hogy „beleértve a near-video igény szerinti [near-video on-demand] szolgáltatásokat".

26. Anélkül tehát, hogy további vizsgálatok lennének szükségesek, a hivatkozott rendelkezések egybehangzó jelentése azon következtetés levonására késztet, hogy a 98/34 irányelv V. melléklete 3. pontjának a) alpontja alapján a *near video-on-demand* szolgáltatások beletartoznak a 89/552 irányelv 1. cikkének a) bekezdésében foglalt „televíziós műsorszolgáltatások" körébe. Ugyanakkor a „televíziós műsorszolgáltatások" nem tartoznak a 98/34 irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében foglalt, az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatás" meghatározás alá.

27. Ez a megállapítás — amint azt az Egyesült Királyság Kormánya is megjegyezte — már önmagában elegendő lenne az alapügy eldöntéséhez, vagyis annak meghatározásához, hogy a Commissariaat jogszerűen vetette-e alá a Filmtime szolgáltatást engedélyeztetési eljárásnak.

28. Hiszen végzésében maga a kérdést előterjesztő bíró is emlékeztetett arra, hogy ez a szolgáltatás a *near video-on-demand*[6] szolgáltatások kategóriájába tartozik, vagyis olyan kategóriába, amelyet — amint az imént mondottuk — a 98/34 irányelv a „televíziós műsorszolgáltatás" fogalomra vezet vissza. A holland törvény szerint viszont az ilyen típusú adáshoz szükség van a Commissariaat által igényelt engedélyeztetésre.

6 — Lásd az előzetes döntéshozatalra utaló végzés 2.2. pontját.

29. Ugyanakkor a tárgyaláson a Mediakabel bizonyos éretelemben előzetes kifogással élt a Filmtime minősítésével kapcsolatban. Vitatta, hogy ezt a szolgáltatást ténylegesen *near video-on-demand* szolgáltatásként kell meghatározni.

30. Márpedig ezzel kapcsolatban meg kell állapítanom, hogy a vizsgált irányelvek nem határozzák meg a *near video-on-demand* szolgáltatás fogalmát, és általánosabban a televíziós tartalmú műsorszolgáltatásokét sem, másrészt viszont ezen szolgáltatás minősítése elméletben is ellentmondásos. Ahhoz tehát, hogy a Mediakabel kifogására kevésbé bizonytalan, ugyanakkor a jelen ügy vonatkozásában hasznosabb választ adjunk, úgy vélem, közvetlenül a „televíziós műsorszolgáltatás" és az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatások" közötti különbségtétel kritériumát kell meghatározni, hogy ezt követően, már e kritérium fényében vizsgálhassuk meg, hogy a Filmtime-hoz hasonló szolgáltatás egyik vagy másik fogalom alá tartozik-e.

31. Ennek a megközelítésnek egyébként az az előnye, hogy az utaló végzés által felvetett kérdésekhez vezet bennünket, amelyeket tehát ideje megvizsgálni.

A „televíziós műsorszolgáltatás" és az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatások" közötti különbségtételről (2a) kérdés)

32. A 2a) kérdésével, amely lényegében felülírja, és feleslegessé teszi a kifejezetten az 1b) kérdésre adandó választ, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy mely kritériumok alapján lehet eldönteni, hogy adott szolgáltatás a 89/552 irányelv szerinti „televíziós műsorszolgáltatásnak" vagy pedig a 98/34 irányelv értelmében vett, az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak" minősül-e.

33. A Mediakabel álláspontja szerint ez utóbbi irányelv alkalmazásában az a meghatározó, hogy a nézőnek van-e lehetősége a termék iránti „egyéni kérelemre". Más szóval: ha a néző kérheti a szolgáltatótól egyetlen film megtekintését, akkor „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásról", míg ilyen lehetőség hiányában „televíziós műsorszolgáltatásról" van szó.

34. Az egyéni kérelem lehetőségén kívül az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatások" azonosításához támpontul szolgál — a Mediakabel álláspontja szerint — a képdekódolási rendszerek szolgáltatójának technikai felkészültsége, valamint a díjfizetés módjai, amelyek lehetővé teszik a néző számára, hogy csak a kért fimet nézzék és fizessék meg.

35. Ezen felvetést követve a Mediakabel a Filmtime-ot „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásként" határozza meg. Álláspontja szerint ugyanis az e szolgáltatás által kínált egyes filmeket, noha valamennyi előfizető számára sugározzák, csak azok láthatják, akik ezt kifejezetten kérték, és akiknek, a vonatkozó díj megfizetését követően, megküldték a megfelelő dekódoló kulcsot.

36. Úgy vélem ugyanakkor, hogy ezen megoldás nem elfogadható. Álláspontom szerint ugyanis kiindulásként túlzott jelentőséget tulajdonít a szóban forgó minősítés szempontjából teljességgel irreleváns elemeknek (a kódolás formája és a fizetési módok), miközben a televíziós szolgáltatás 98/34 irányelvben foglalt „egyéni kérelme" fogalmának téves értelmezésére támaszkodik.

37. A fentiek alátámasztására mindenekelőtt felidézem a jelen ügyben releváns fogalommeghatározásokat:

— A 89/552 irányelv 1. cikkének a) pontja értelmében televíziós szolgáltatás „*a közönség számára* vételre szánt, vezetékes vagy az éterben kezdeményezett műsorszolgáltatás, beleértve a műholdas műsorszolgáltatást is, *kódolatlan vagy kódolt formában* [...]".

— A 98/34 irányelv 1. cikke (2) bekezdése első albekezdése értelmében pedig az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás „az információs társadalom bármely szolgáltatása, azaz bármely, *általában* térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő *egyéni kérelmére* nyújtott szolgáltatás" [7].

38. Az „egyéni kérelem" fogalmát pontosabban meghatározza az 1. cikk 2) pontja, valamint az V. melléklet 3. pontja.

39. Az első rendelkezés értelmében „»a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére« azt jelenti, hogy az adatok *továbbításával* nyújtott szolgáltatás *egyéni kérelemre* történik". A másik rendelkezés a szóban forgó fogalom köréből kizárja az olyan „szolgáltatásokat, mint a rádiós műsorszórási szolgáltatások (beleértve a near video igény szerinti szolgáltatásokat), amelyek *egyéni kérelem nélkül, adatátvitel* útján korlátlan számú egyéni igénybevevő részére *egyidejűleg* nyújtott szolgáltatások (egy pontról több pontra történő átvitel)" [8].

40. Márpedig, amint a beavatkozó kormányok megjegyezték, e rendelkezések vizsgálatából mindenekelőtt az derül ki, hogy a „televíziós műsorszolgáltatásnak" az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatástól" való elkülönítéséhez nem lehet a sugárzott képek *kódolatlan vagy kódolt formájából* kiindulni, mert a 89/552 irányelv értelmében e forma teljességgel irreleváns a különbségtétel szempontjából. A szolgáltatások fizetésének módját ugyancsak nem lehet alapul venni, hiszen — mivel a hivatkozott jogszabályok erről nem rendelkeznek — a fizetés különféle módokon történhet, sőt, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások esetén, kivételesen el is maradhat.

41. Ezen első két elem tehát a jelen ügy szempontjából nem releváns. Meghatározónak tűnik ugyanakkor annak vizsgálata, hogy a televíziós tartalmú műsorszolgáltatás

7 — Kiemelés tőlem.

8 — Kiemelés tőlem.

mikor „a közönség számára vételre szánt", illetve mikor „egyéni kérelemre nyújtott".

42. Amint arra a Bizottság is emlékeztettt, a 37. pontban hivatkozott rendelkezések párhuzamos vizsgálatából az következik, hogy „televíziós műsorszolgáltatásról" és nem az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásról" van szó akkor, amikor a sugárzott televíziós tartalmakat „a közönség számára" szánják, vagyis amikor — visszatérve a 98/34 irányelv pontosabb terminológiájához — az adatok átvitele nem az azokat kérő egyes néző számára történik (egy pontról egy pontra történő átvitel), hanem adatátvitel útján korlátlan számú egyéni igénybevevő általi egyidejű vételre szánják (egy pontról több pontra történő átvitel).

43. Ezen elkülönítő kritérium alapján tehát, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság is jelzi, és maga a Mediakabel is elismeri, a vizsgált szolgáltatáshoz hasonló szolgáltatás, amely filmek valamennyi előfizető számára egyidejűleg — akár kódolt formában — történő sugárzását feltételezi, főszabályként „televíziós műsorszolgáltatásnak" minősül.

44. Miután ezt általánosságban kimondtuk, az ügy valamennyi tényállási elemét ismerő nemzeti bíróság feladata lesz, hogy az alapügy szempontjából elvégezze e minősítést.

45. E kérdéskört lezárva úgy vélem tehát, hogy a 89/552 irányelv 1. cikkének a) pontja szerinti „televíziós műsorszolgáltatásról", nem pedig a 98/34 irányelv 1. cikkének 2) pontja értelmében vett, az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásról" van szó, ha a sugárzott audiovizuális adatokat a „közönségnek szánták", vagyis amikor az adatokat nem csupán annak küldik meg, aki kérte (egy pontról egy pontra történő átvitel), hanem egyidejűleg a címzettek általános köréhez kívánják eljuttatni (egy pontról több pontra történő átvitel).

A televíziós tartalmú adásszolgáltatás minősítése során tekintetbe veendő elemekről (2b és 3. kérdés)

46. A 2b és 3. kérdésével, amelyeket érdemes egyszerre tárgyalnunk, a holland bíróság azt kívánja megtudni, hogy egy televíziós tartalmú műsorszolgáltatás minősítése során a szolgáltatás címzettjének vagy nyújtójának nézőpontját kell figyelembe venni; tekintetbe kell-e venni az e szolgáltatással versenyben álló szolgáltatásokat; jelentőséget kell-e tulajdonítani annak a ténynek, hogy a 89/552 irányelvben foglalt, az európai alkotások bizonyos kvótájára vonatkozó kötelezettség ténylegesen alkalmazhatatlan olyan szolgáltatásra, amely során a néző választja és fizeti ki a megnézendő filmet.

47. A Mediakabel megjegyzi, hogy az általa nyújtott szolgáltatás, valamint a *video-on-demand* szolgáltatásoknak, amelyek egy pontról egy pontra kerülnek átvitelre, amelyek tehát kétségkívül az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak" minősülnek, hasonló tulajdonságaik vannak, és bizonyos módon helyettesíthetők egymással. Hiszen mindkét szolgáltatás lehetővé teszi a fogyasztó számára, hogy kiválassza, mely filmet kívánja látni. Vagyis mindkét szolgáltatás számára azonos minősítést kellene megállapítani, és azonos kötelezettségeknek kellene alávetni őket. E tekintetben a Mediakabel kifejti, hogy a Filmtime katalógusbeli filmjeit az egy pontról egy pontra történő átvitellel is kialakíthatta volna, ám az ilyen technikával járó jelentős költségek miatt lemondott erről.

48. A Mediakabel hozzáteszi, hogy saját szolgáltatásának „televíziós műsorszolgáltatásként" történő minősítése és ebből következően az európai művek sugárzási kvótáira vonatkozó szabályozásnak történő alávetése értelmetlen, mivel az ilyen szolgáltatás során a néző választja ki a műsort, tehát ő határozza meg, hogy európai alkotást akar nézni, vagy sem.

49. Véleményem szerint ez az álláspont nem elfogadható.

50. Amint azt fentebb láttuk (42. pont), annak meghatározásához, hogy egy adott szolgáltatás az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak" vagy „televíziós műsorszolgáltatásnak" minősül-e, meg kell vizsgálni, hogy a televíziós tartalmakat kizárólag annak a nézőnek küldték el, aki ezt kérte (egy pontról egy pontra történő átvitel), vagy pedig egyidejűleg a címzettek általános köréhez kívánják eljuttatni (egy pontról több pontra történő átvitel).

51. E célból tehát — amint azt a holland kormány, az Egyesült Királyság Kormánya és a Bizottság hangsúlyozta — a televíziós tartalom sugárzási módjának objektív, alapvetően technikai kritériumon alapuló értékelését kell elvégezni.

52. Ezzel ugyanis kizárható, hogy a szolgáltatás minősítése aszerint változzék, hogy az értelmezést nyújtó személy kinek, a szolgáltatás nyújtójának vagy címzettjének a nézőpontjába helyezkedik. A minősítést még kevésbé határozhatják meg a versenyt érő esetleges hátrányok, amelyeket az egy pontról több pontra történő — egyébiránt kevésbé költséges, így más szempontból megfelelőbb — sugárzási szolgáltatás idézhet elő.

53. Úgy vélem, hogy a fent említett objejtív értékeléstől nem lehet a 89/552 irányelv

4. cikke (1) bekezdésének alkalmazásából esetlegesen eredő kárra történő hivatkozással eltekinteni, amely rendelkezés kötelezi a tagállamokat annak biztosítására, hogy „ahol megvalósítható, és megfelelő eszközök állnak rendelkezésre", a műsorszolgáltatók európai alkotások számára tartsák fenn adásidejük nagyobb hányadát.

54. Ugyanis — a kérdést előterjesztő bíróság és a Mediakabel álláspontjával ellentétben — ez a kötelezettség alkalmazandó a Filmtimehoz hasonló szolgáltatásokra is, amelyek során a néző választja ki és fizeti a filmet.

55. Amint azt a francia kormány, az Egyesült Királyság Kormánya és a Bizottság megjegyezte, a 4. cikk (1) bekezdése előírja *a televíziós műsorszolgáltatók* számára, hogy adásidejük nagyobb hányadát európai alkotások számára tartsák fenn, ugyanakkor nem kötelezi a *nézőket* arra, hogy ezen alkotásokat válasszák. A sugárzók — mint például a Mediakabel — számára tehát elő lehet írni, hogy európai alkotásokat vegyenek fel a programjukba, és akár kódolt formában ilyeneket sugározzanak, mindazonáltal az előfizetőik szabadon választhatnak, hogy melyik filmet fizetik és nézik meg.

56. Amint azt kevéssel fentebb mondottam, a tagállamoknak csupán annyibban kell biztosítaniuk e kötelezettség teljesítését, amennyiben „megvalósítható, és megfelelő eszközök állnak rendelkezésre".

57. Álláspontom szerint ez azt jelenti, hogy az ilyen kötelezettség nem mindenkorra és nem bármilyen esetre van kikötve; és bizonyára nem érvényes, ha olyan terhet jelent, amely gazdaságilag egyenesen lehetetlenné tesz bizonyos szolgáltatásokat. Ezenkívül e kötelezettségnek megfelelőnek és arányosnak kell lennie a szolgáltatás jellemzőivel és a televíziós műsorszolgáltatás és felhasználás módjával, és ha szükséges, részleges vagy időszakos mentességet kell biztosítani [9].

58. Amint azt az Egyesült Királyság Kormánya kiemelte, ez a kötelezettség valamennyi televíziós műsorszolgáltatásra vonatkozik, ideértve azt is, amikor a néző választhatja ki a megnézendő filmet, ám csak akkor és annyiban alkalmazandó konkrétan, amennyiben a sugárzók számára nem jár leküzdhetetlen nehézséggel.

59. A fentiek alapján úgy vélem, hogy valamely szolgáltatásnak a 89/552 irányelv szerinti „televíziós műsorszolgáltatásként"

9 — A tárgyaláson a Commissariaat kijelentette, hogy a holland szabályozás bizonyos esetekre részleges vagy időszakos mentességet biztosítva rendelkezik a 89/552 irányelv 4. cikkében foglalt kötelezettség fokozatos alkalmazásáról.

vagy a 98/34 irányelv értelmében vett, az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásként" történő minősítése nem függ a szolgáltatás nyújtójának vagy címzettjének szubjektív nézőpontjától, sem azoktól a versenyre ható hátrányoktól, amelyeket a képközvetítés technikája okozhat.

60. A 89/552 irányelv 4. cikke (1) bekezdésében foglalt azon kötelezettség, hogy az adásidő nagyobb részét európai alkotások számára kell fenntartani, az olyan televíziós műsorszolgáltatás esetén is fennáll — amennyiben lehetséges, és megfelelő eszközök állnak rendelkezésre —, amely során a néző választhatja ki, hogy mely filmet kívánja megnézni.

IV — Végkövetkeztetések

61. A fenti megfontolások alapján azt javasolom, hogy a Bíróság az alábbi válaszokat adja a Raad van State által előzetes döntéshozatal céljából benyújtott kérdésekre:

„1) Az 1998. július 20-i 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv V. melléklete a) pontja 3. alpontja értelmében a *near video-on-demand* szolgáltatások a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 1989. október 3-i 89/552/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének a) pontjában foglalt »televíziós műsorszolgáltatások« fogalmába tartoznak.

A 89/552 irányelv 1. cikkének a) pontja szerinti „televíziós műsorszolgáltatások" nem tartoznak a 98/48 irányelvvel módosított 98/34 irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében foglalt, az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatások" fogalmába.

2a) A 89/552 irányelv 1. cikkének a) pontja szerinti „televíziós műsorszolgáltatásnak", nem pedig a 98/48 irányelvvel módosított 98/34 irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében foglalt, az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak" tekinthető az olyan szolgáltatás, amely során az átvitt audiovizuális adatokat a közönségnek szánják, tehát nem az azokat kérő egyes néző számára küldik (egy pontról egy pontra történő átvitel), hanem adatátvitel útján egyidejűleg kívánják korlátlan számú egyéni igénybevevő részére küldeni (egy pontról több pontra történő átvitel).

2b) Valamely szolgáltatás a 89/552 irányelv szerinti „televíziós műsorszolgáltatásnak" vagy a 98/48 irányelvvel módosított 98/34 irányelv szerinti, az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak" való minősítése nem függ a szolgáltatás nyújtójának vagy kedvezményezettjének szubjektív nézőpontjától, sem azon hátrányoktól, amelyekkel a választott képátviteli technika járhat.

3) A 89/552 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt azon kötelezettség, hogy az adásidő nagyobb részét európai alkotások részére kell fenntartani, amennyiben lehetséges és megfelelő eszközök állnak rendelkezésre, az olyan televíziós műsorszolgáltatásokra is fennáll, amelyek során a néző választhatja és fizetheti meg, hogy mely filmet kívánja nézni."